

## Fördjupad barnkonsekvensanalys

Ärendenamn/Ärendenummer:	KS20/155 Planprioritering 2021
Handläggare:	Emma Embretsen
Ansvarig chef:	Tommie Eriksson
Verksamhet:	Planeringsenheten
Barn/grupp av barn som berörs av detta beslut	Barn i kommunen som samhällsgrupp generellt, men även barn som beroende på var i kommunen de bor eller går i skola/förskola berörs särskilt av enskilda detaljplaner.
Datum:	2020-11-04

### Inledning

En barnkonsekvensanalys är en prövning av barnets bästa. För att säkerställa att barns bästa tillgodoses samt att barns rättigheter beaktas, ska en barnkonsekvensanalys (BKA) göras i samtliga ärenden som får påtagliga direkta eller indirekta konsekvenser för såväl enskilda barn som grupper av barn.

Varje år prioriterar kommunstyrelsen vilka detaljplaner som stadsbyggnadsförvaltningen ska ta fram under kommande år. Behovet av nya detaljplaner för att genomföra översiktsplanen samt VA-planen är stort och stadsbyggnadsförvaltningen har inte kapacitet att prioritera framtagningen av alla detaljplaner samtidigt. Framtagandet av de nödvändiga detaljplanerna kommer att ta flera årtionden varför en prioritering från kommunstyrelsen är nödvändig. Detta ärende avser prioriteringar av vilka detaljplaner som ska hanteras under 2021.

### Vad får beslutet för påverkan på barn?

Prioriteringen av detaljplaner innebär en påverkan på barn i de fall en detaljplan, vilken kan antas få påtagliga konsekvenser för barn, berörs. Detta innebär att oavsett om detaljplanen prioriteras eller inte under 2021 bedöms beslutet få en påverkan på barn, eftersom prioritering av vissa planer samtidigt innebär att andra inte prioriteras, vilket i sig kan få konsekvenser för barn. Då beslutet berör detaljplaneringen endast på en översiktlig och generell nivå, har bedömningarna i denna barnkonsekvensanalys också gjorts på en generell nivå och hanterar endast konsekvenserna av detaljplanernas innehåll. Frågor kring lokala förutsättningar och utformning av de enskilda planområdena hanteras därför inte i denna analys.

### Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering (art. 2)

Planprioriteringen bedöms på längre sikt främst få en påverkan på samhällsnivå, där påverkan bedöms bli likvärdig för alla barn. På kort sikt kan prioriteringen innebära att utbyggnad av exempelvis samhällsservice och infrastruktur i vissa delar av kommunen inte kan påbörjas i närtid, trots att behov finns. Eftersom prioriteringen utgår ifrån var behovet är som mest akut, skulle dock en annan prioritering riskera att få ännu större negativa konsekvenser för de barn som berörs av de nu prioriterade detaljplanerna.

### Barnets bästa (art. 3)

Enligt Ekerö kommuns översiktsplan ska kommunen så långt det är möjligt verka för att erbjuda utbildning, boende och service som efterfrågas till alla kommuninvånare, lämna förutsättningar för god hälsa och vård samt erbjuda en attraktiv och trygg livsmiljö. I översiktsplanen anges att det finns i princip ingen ledig kapacitet i befintliga skolor och förskolor och att det därför är angeläget att antalet skolplatser och förskoleplatser utökas i samband med att invånarantalet i kommunen ökar. Behovet bedöms öka i hela kommunen. Översiktsplanen anger vidare att bostadsutbudet behöver kompletteras med bostäder av olika storlekar och upplåtelseformer och att detta är en förutsättning för att attraktiva och hållbara livsmiljöer ska uppnås. (Ekerö kommun)

Det finns områden som idag kan ses som olämpliga för enskilt VA då belastningen från avloppen riskerar att påverka kvaliteten på dricksvattnet. I de fall miljöenheten bedömt att det är så ska området vara högt prioriterat för



utbyggnad av kommunalt VA. För barn som bor i dessa områden är det av betydelse att utbyggnaden sker så snabbt som möjligt. Av denna anledning är det, med hänsyn till konsekvenserna för barn som eventuellt flyttar dit alternativt att situationen förvärras för barn som redan bor där, inte heller lämpligt med tillkommande bebyggelse i dessa redan olämpliga områden innan anslutning av kommunalt VA sker, (information från miljöstrateg och miljöenheten i Ekerö kommun). Detaljplaneringen kan i dessa fall vara ett verktyg för att styra bebyggelseutvecklingen utifrån vad platsen tål.

Beslutet om planprioritering för 2021 bedöms vara förenligt med vad som är bäst för barn både på kort och på lång sikt. Genom att skapa förutsättningar för minskade utsläpp av föroreningar i marken och i Mälaren påverkas barns hälsa positivt. Att ett varierat utbud av bostäder och verksamheter samt skolor och förskolor tillkommer är positivt för barn, och att en stor del av dessa tillkommer i tätbebyggda områden skapar förutsättningar för många barn att självständigt kunna ta sig till skola och fritidsaktiviteter.

### Rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling (art. 6)

Beslutet bedöms ha en positiv inverkan på barns förutsättningar för en optimal utveckling. Detta genom att prioritering av detaljplanering som möjliggör för nya skol- och förskolelokaler samt utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp, förbättrar barns tillgång till utbildning samt till en hälsosam miljö och rent vatten. Påverkan bedöms främst vara på en större samhällsnivå och därmed inte innebära några negativa konsekvenser för särskilda grupper av barn. Den positiva påverkan blir dock som störst för de barn som bor eller kommer att bo i de delar av kommunen där planläggningen sker.

### Rätt till delaktighet (art. 12)

Att tillfråga barn i detta skede bedöms inte relevant eller genomförbart, då prioriteringen av detaljplaner görs utifrån samhällsintressen som enskilda invånare eller grupper av invånare i många fall inte har möjlighet att påverka. Ett barnperspektiv finns dock representerat genom att barn- och utbildningsförvaltningen liksom andra förvaltningar uttrycker ett behov av lokaler, verksamheter, etc. som gynnar barn. Barnens synpunkter ska istället inhämtas inför och/eller under detaljplanearbetet där möjlighet finns för barn att påverka och där barns perspektiv bör ha stor betydelse för utformningen av planen.

### Andra rättigheter som berörs av detta beslut:

X	Rätt till bästa uppnåeliga hälsa, likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård (artikel 23, 24 och 39)
	Rätt till en trygg och säker uppväxt, skydd mot alla former av våld och övergrepp (art. 19, 32-40)
X	Rätt till utbildning (artikel 28 och 29)
X	Rätt till social trygghet och skälig levnadsstandard (artikel 26 och 27)
X	Rätt till vila, lek, kultur och fritid (artikel 31)
	Rätt till information och demokratiska rättigheter (artikel 12, 13, 14, 15, 16 och 17)
	Rättigheter som rör föräldraskap och omhändertagande (artikel 5, 9, 18, 20, 21 och 25)
X	Rättigheter kopplade till fungerande samhällsservice och samhällsplanering (artikel 12, 24, 26, 31 m.fl.)
	Rättigheter för barn från minoritetsgrupper, barn på flykt samt barn i asylprocessen (artikel 7, 8, 9, 10, 20, 22 och 30)

### Beskriv hur de rättigheter som berör beslutet har beaktats:

### Rätt till bästa uppnåeliga hälsa, artikel 23 och 24

De prioriterade planerna som innebär VA-utbyggnad, leder till minskade utsläpp av förorenande och gödande ämnen i Mälaren, och har därför en positiv påverkan på såväl dricksvattentäkten som badvattenkvaliteten. VA-utbyggnaden kan dessutom få positiv påverkan dricksvattenkvaliteten i de fall där kvaliteten i den egna brunnen är mindre bra. Barn som är extra känsliga för föroreningar av olika slag, gynnas därför särskilt av dessa åtgärder.



För några av de prioriterade detaljplanerna som innehåller lokaler för skola eller förskola är förutsättningarna sådana att befintliga lokaler där barnen idag vistas är i dåligt skick och behöver ersättas av nya. Att dessa detaljplaner prioriteras har därför stor betydelse för barns tillgång till en hälsosam inomhusmiljö.

Andra mer lokala hälsoaspekter som exempelvis buller utreds och hanteras inom detaljplanearbetet och har därför inte analyserats i denna BKA.

### **Rätt till utbildning, artikel 28 och 29**

Bland de prioriterade detaljplanerna för 2021 finns flera förskole- och skoltomter. Det finns i kommunen ett behov av skolplatser och förskoleplatser både på kort och på längre sikt och att dessa detaljplaner tas fram har stor betydelse för barns rätt till utbildning. De prioriterade detaljplanerna för skolor utgör områden i Ekerö tätort samt i Stenhamra och för förskolor planläggs det både i Ekerö tätort, i Stenhamra samt på södra Färingsö. Bland dem detaljplaner som inte prioriteras under 2021 finns ytterligare tomter för skola/förskola. Behovet av dessa skol- och förskoleplatser bedöms dock inte vara lika akut som de föreslagna prioriterade planerna. Om behov av ytterligare skolplatser eller förskoleplatser finns i andra delar av kommunen bör uppdrag om detaljplan ges till planeringsenheten.

### **Rätt till social trygghet, artikel 27**

Att detaljplaner som innehåller bostäder i olika storlekar och upplåtelseformer tas fram, har en positiv påverkan på barns rätt till social trygghet. På så sätt ökar möjligheten för barn att kunna bo kvar i samma område även om familjens ekonomiska förutsättningar ändras genom att exempelvis föräldrarna separerar. Ett mer varierat bostadsutbud planeras framför allt i de mest tätbebyggda områdena i kommunen, men bör ur ett barnperspektiv då möjlighet finns även prioriteras i andra delar.

### **Rätt till vila, lek, kultur och fritid, artikel 31**

De prioriterade centrumplaner som innebär nya ytor för olika verksamheter och funktioner, skapar förutsättningar för ett större utbud av kultur- och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. Detaljplanerna för skolor innebär även att nya idrottshallar byggs. Eftersom dessa även är tänkta att kunna nyttjas av tex idrottsföreningar utanför skoltid, medför detta positiva effekter på barns möjlighet till fritidsaktiviteter. Barns rätt till vila, lek, kultur och fritid ska beaktas vid utformning av varje detaljplan.



### **Övrigt / Slutsatser / Rekommendationer**

Det beslut om planprioritering som bedöms vara bäst för barn är att så många som möjligt av de detaljplaner som får en positiv påverkan på barn prioriteras. Eftersom alla sådana detaljplaner av resursskäl inte kan arbetas med under 2021, bör ur ett barnperspektiv de planer där behovet är som störst och där så många barn som möjligt gynnas prioriteras. För att detaljplaner som innebär betydande tillskott av bostäder inte ska få negativa konsekvenser för barn i form av brist på skol- och förskoleplatser i närområdet, bör samordning ske mellan detaljplaner för bostäder och för skolor och förskolor.

Det föreslagna beslutet bedöms vara det som bäst tillgodoser barns bästa både på kort och på lång sikt. Detta genom att de detaljplaner där behovet av såväl VA-utbyggnad som skol- och förskolelokaler bedöms vara som störst tas fram, samtidigt som planer som möjliggör ett mer varierat bostadsutbud och tillkommande service prioriteras. För att det slutliga resultatet ska bli så bra som möjligt för barn, är det av stor vikt att ett barnperspektiv finns med genom hela planarbetet och att barn ges möjlighet att lämna synpunkter och påverka planens utformning.

### **Referenser**

*Ekerö kommun: Översiktsplan för Ekerö kommun; till år 2030 med sikte på år 2050.*

